

28 694 Verpakkingsbeleid
30 872 Landelijk afvalbeheerplan
Nr. 159 Brief van de staatssecretaris van Infrastructuur
en Waterstaat

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 september 2025

De uitvoering van het statiegeldsysteem moet en kan beter. Ik ga hierover in gesprek met Verpact, als uitvoeringsorganisatie voor het verpakkend bedrijfsleven en verantwoordelijke voor het statiegeldsysteem. Ik wil van Verpact horen hoe zij gaan toewerken naar het behalen van de inzameldoelstelling en hoe zij andere problemen die worden ervaren met het statiegeldsysteem gaan aanpakken. Daarbij wil ik het in ieder geval hebben over de belemmeringen die consumenten ervaren bij het inleveren van hun statiegeldflessen en -blikjes, waaronder een tekort aan innamepunten, defecte innamepunten en te lange rijen. Consumenten geven duidelijk aan waar hun behoeftes liggen en waar het statiegeldsysteem tekortschiet. Verder is er in drukke gebieden in grote steden sprake van een toename van zwerfafval, waar prullenbakken worden opengebroken op zoek naar statiegeldverpakkingen. Ook deze problematiek wil ik met het verpakkend bedrijfsleven bespreken.

Ik vind het van belang dat deze problemen snel worden opgepakt. Het moet consumenten makkelijker worden gemaakt om statiegeldverpakkingen in te leveren en de rommel op straat moet worden aangepakt. Ik spreek Verpact dan ook aan op deze verantwoordelijkheid. Ten eerste moet het aantal innamepunten, juist ook buiten de supermarkt, snel omhoog. Als consumenten vaker een goed werkend innamepunt in de buurt hebben, worden zij gefaciliteerd om in te leveren. Verder moet Verpact, in overleg met gemeenten (en andere partijen), aan de slag om te zorgen dat er geen extra zwerfafval ontstaat door opengebroken afvalbakken. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van extra of slimmere afvalbakken, waarin statiegeldverpakkingen apart worden ingenomen.

Zoals u weet loopt er ook een handhavingstraject van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) richting Verpact. Aanleiding

hiervoor is dat Verpact (namens het verpakkend bedrijfsleven) er niet in slaagt de inzameldoelstelling van 90% van plastic flessen te behalen. Het belangrijkste onderdeel van dit traject is het vergroten van het aantal (bulk)innamepunten. Nu de inzameling nog altijd achterblijft, heeft de ILT als onafhankelijk toezichthouder besloten Verpact een nadere last onder dwangsom op te leggen om de inzamelnorm in de komende jaren dichterbij te benaderen, door consumenten meer te verleiden. Daarbij wordt Verpact gewezen op de juridische ruimte die zij hebben om het statiegeldbedrag te verhogen, aangezien er alleen een wettelijk minimum statiegeldbedrag geldt.

Ik waardeer de inzet van de ILT als onafhankelijk toezichthouder om Verpact tot meer actie aan te zetten om de inname te verbeteren. Tegelijkertijd vind ik het belangrijk Verpact ook aan te spreken op hun maatschappelijke rol en de verwachtingen die daarbij passen, ter invulling van hun wettelijke verplichtingen.

Een verhoging van het statiegeldbedrag zou de indruk wekken dat het probleem vooral bij (het gedrag van) de consumenten ligt. Uiteraard heeft de consument een rol te spelen, maar totdat het de consument voldoende gemakkelijk is gemaakt om in te leveren, vind ik dit het verkeerde signaal. Het verhogen van het statiegeldbedrag vind ik nu dan ook niet in het maatschappelijk belang. De verwachte impact op het inzamelpercentage per verhoogde cent is bovendien klein, terwijl het de aanschafkosten van de boodschappen verhoogt. Het lost bovendien de onderliggende problemen niet op. Zolang de innamesystematiek nog niet geoptimaliseerd is, vind ik dat er moet worden ingezet op positieve (financiële) prikkels om de consument te verleiden om correct in te leveren, zonder dat dit impact heeft op de boodschappenkosten.

Daarom heb ik aan Verpact medegedeeld dat ik van hen verwacht dat zij het statiegeldbedrag niet zullen verhogen, maar in plaats daarvan snel hun verantwoordelijkheid zullen nemen om de ervaren problemen op te lossen en de wettelijke doelstellingen te behalen. Ik vind dat Verpact met een totaalpakket van maatregelen moet komen dat voorrang geeft aan oplossingen voor de hierboven genoemde tekortkomingen, in het bijzonder het tekort aan makkelijk bereikbare innamepunten en de opengebroken prullenbakken.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
A.A. Aartsen